

proto při koupi kola dají přednost výrobku téže značky, předpokládajíce stejný původ výroby i stejnou jakost. Budou-li zklamáni, může to mít nepříznivé důsledky u nich i v kruhu jejich známých také co do mínění o jakosti žalující firmy, pokud by šlo o silostroje, a může to poškodit její pověst. Podle toho není tedy možnost záměny ve styku zákaznickém, jak ji má na mysli § 11 v odst. (1) a (3) cit. zák. vyloučena. Než případ lze posuzovati i s hlediska § 1 zák. o nek. soutěži, jemuž se příčí využitkování cizích myšlenek a cizí práce, která je v zavedené značce zosobněna, k účelům nekalé soutěže, při čemž mínění zákaznických kruhů nerozhoduje. Odvolací soud tedy nepochybil, zrušiv zamítavý rozsudek soudu první stolice a vrátiv věc k doplnění jednání.

Čís. 12029.

Nárok na náhradu škody proti bance, ježto vyplatila peníze, ač nebyly přesně splněny podmínky akreditivu.

Akreditiv je svou právní podstatou asignací podle § 1400 a násl. obč. zák. a čl. 300 obch. zák., podmínky jeho jest přesně dodržeti a poukázaný nesmí bez souhlasu poukazatele je měniti, volně si je vykládati a plniti akreditiv s odchylkami.

Banka, potvrdivši přijetí akreditivu, převzala na sebe smluvní povinnost postupovati při jeho výplatě přesně podle příkazu, a za tím účelem zejména bedlivě zkoumati předložené jí doklady, pokud se shodují s podmínkami akreditivními, a, seznavši, že se s nimi nekryjí, měla odepřítí výplatu nebo se dotázati o další pokyny poukazatele a podle nich se pak zařídití.

Banka, provádějíc svými zřízenci akreditivní obchody, které vyžadují zvláštních odborných znalostí, zejména i znalostí předpisů železničního dopravního řádu o duplikátech nákladních listů, musí tyto odborné znalosti míti a jest práva z toho, že její zřízenci těchto znalostí nemají a při zkoumání dokladů nepostupují s patřičnou péčí.

Banka porušila akreditivní smlouvu, vyplatila-li peníze na základě duplikátu nákladního listu, jehož adresa se neshodovala se zněním akreditivních podmínek. Pokud nelze tu přičítati (spolu)zavinění poškozenému komitentu.

(Rozh. ze dne 22. října 1932, Rv II 370/31).

Žalující firma domáhala se na žalované bance náhrady škody, ježto žalovaná vyplatila Mořici S-ovi peníze, ač nebyly přesně splněny podmínky akreditivu, jež k příkazu žalobkyně zřídil peněžní ústav C. u žalované a jež tato potvrdila. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek jakož i rozsudek prvního soudu a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Pokud dovolání uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle čís. 4 § 503 c. ř. s., nelze mu odepřítí oprávnění. Důvodem žaloby je náhrada škody, kterou žalobkyně utrpěla tím, že žalovaná vyplatila dne 18. prosince 1928 Mořici S-ovi 19.973 Kč (k nimž přistupují náklady bankovní), ačkoli nebyly splněny přesné podmínky

akreditivu, jež k jejímu — žalobkyně — příkazu dne 27. listopadu 1928 zřídil peněžní ústav C. u žalované a jež tato potvrdila. Podle doslovu tohoto akreditivu nižšími soudy zjištěného měla žalovaná vyplatiti pověřenou částku Mořici S-ovi v T. jen na předložení drahou potvrzeného duplikátu nákladního listu a faktur o asi 30 m³ olšového a asi 30 m³ sosnového dříví naloženého pro firmu Alois B. v R., a to 80⁰/₀ fakturované ceny. Akreditiv byl neodvolatelný s účinností do dne 31. prosince 1928. Žalovaná podle zjištění nižších soudů podle tohoto akreditivu vyplatila Mořici S-ovi v žalobě uvedenou částku 19.973 Kč 20 h — t. j. 80⁰/₀ fakturované ceny, když jí byl S. předložil prvopis faktury ze dne 17. prosince 1928, znějící na žalobkyni a na 24.966 Kč 50 h za sosnové dříví, dále konsignaci čís. 87 z téhož dne s udáním vagonu čís. 628.010 jakož i duplikát nákladního listu, který vykazoval zfalšovanou, jak zjištěno, adresu: »Oskar T., Holzhandlung in T., transit ohne Umladung für Alois B., Holzhandlung u. Möbelfabrik St. R. Č. S. R.«. Duplikát byl potvrzen dne 10. prosince 1928 staničním úřadem S. — Polsko. Akreditiv jest svou právní podstatou asignací podle § 1400 a násl. obč. zák. a čl. 300 obch. zák., podmínky jeho jest přesně dodržeti a poukázaný nesmí bez souhlasu poukazatele je měniti, volně si je vykládati a plniti akreditiv s odchylkami. Žalovaná, potvrdivši přijetí akreditivu, převzala na se smluvní povinnost postupovati při jeho výplatě přesně podle příkazu a za tím účelem zejména bedlivě zkoumati doklady předložené jí Mořicem S-em potud, zda se shodují s podmínkami akreditivními, a jakmile seznala, že se s nimi nekryjí, měla odepřítí výplatu nebo se dotázati o další pokyny poukazatele a podle nich se dále zaříditi. Žalovaná, provádějíc svými zřízeními akreditivní obchody, které vyžadují zvláštních odborných znalostí, zejména také znalosti předpisů železničního přepravního řádu o duplikátech nákladních listů — jakožto listinách legitimačních a průkazních, osvědčujících, že, kdy, pro koho a za jakých podmínek zboží bylo naloženo, musí tyto odborné znalosti míti, a je práva z toho, jestliže její zřízení těchto znalostí nemají a při zkoumání dokladů nepostupují s patřičnou péčí (§§ 1299, 1295, 1297 obč. zák.). Povinností uložených takto žalované a jejím zřízencům však žalovaná nedbala, ba hrubě je porušila tím, že dne 18. prosince 1928 vyplatila Mořici S-ovi na předložení duplikátu ve znění již uvedeném částku 19.973 Kč 20 h, ač při pozorném zkoumání duplikátu musila seznati, že nezní na firmu Alois B. v R., jak akreditiv přesně předpisoval, nýbrž na Oskara T-a v T. s dodatkem podle znaleckého posudku nepřijatelným. Vadnost tohoto duplikátu zjistily i nižší soudy a právem též dovodily, že sotva by bylo zboží dodáno bývalo žalobkyni, kdyby byl prvopis nákladního listu zněl tak jako předložený duplikát, a zjistily též, že žalovaná se nedržela akreditivních podmínek. Z postupu žalované při vyřizování věci jest dále usuzovati, že pozornosti její, pokud se týče jejího zřízence unikly předpisy čl. 48 § 1 a), 3 a 9, čl. 63, §§ 1 a 3 čl. 71, § 5 žel. přepr. ř. a čl. 21 mez. ú., neboť jinak by byl musil její zřízenec z duplikátu seznati, že zboží přichází z ciziny bez překládky a musilo by v tuzemsku na nový nákladní list býti podáno; že změny přepravní smlouvy mohou se státi jen písemným

prohlášením, podepsaným odesílatelem na předepsaném tiskopisu, opakovaným též na duplikátu nákladního listu, jenž zároveň dráze byl předložen a rovněž odesílatelem podepsán, když dráze dojde prostřednictvím odesílací stanice. Při povinné znalosti těchto předpisů a dbajíc jich byla by žalovaná musila seznati z duplikátu nákladního listu jí předloženého, že provedení přepravy zboží na žalobkyni podle něho, pokud se týče podle prvopisu stejného znění není možné, jak znalcem dopravnictví podrobně bylo vyloženo, a měla proto odepřítí výplatu Mořici S-ovi. Tím, že mu přes to beze všeho vyplatila peníze, porušila akreditivní smlouvu, dopustila se tím hrubého zavinění u plnění smluvní povinnosti, a tím již vznikla škoda žalobkyni, která nedostala zboží zasláné pod cizí adresou, ač zaplatila prostřednictvím žalované fakturovanou kupní cenu. Žalovaná nemůže toto porušení smlouvy ospravedlniti poukazem na obchodní usance československých svazových bank při akreditivních dokumentárních, zejména na jejich bod 13. Mohla by podle nich snad odmítnouti ručení za pravost a platnost dokladů a za splnění podmínek odesílatelem, kdyby byla přesně dbala příkazů poukazovatelových, ale nemůže tak učiniti, když se takto nezachovala, vyplativši peníze na základě duplikátu nákladního listu, jehož adresa se neshodovala se zněním akreditivních podmínek, od nichž se nesměla odchýliti bez svolení poukazatele, jímž byla žalobkyně, ježto peněžní ústav C. byl jen prostředníkem mezi spornými stranami. Nižší soudy sice po stránce objektivní také zjistily porušení smlouvy akreditivní, ale vyvinily žalovanou po stránce subjektivní. S příslušnými vývody nižších soudů nelze souhlasiti. Nemajíť pro akreditiv, o který tu šlo, významu okolnosti, že v adrese duplikátu nákladního listu uváděný Oskar T. financoval obchody S-ovy, a že předchozí tři akreditivy byly bezvadně provedeny, neboť nelze z nich důvodně usuzovati, že žalovaná mohla předpokládati, že v souzeném případě i na vadný duplikát nákladního listu dojde zboží žalobkyně. Šlo o novou samostatnou smlouvu akreditivní s přesnými podmínkami, a bylo proto povinností žalované dbáti přesně jejích podmínek. Nerozhodné jest též, že peněžní ústav C. a žalobkyně, dostavše od žalované zaslány doklady, je neprozkoumaly a vadnost jich žalované včas neoznámily. Mohly předpokládati a právem na to spoléhati, že žalovaná vykonala před výplatou akreditivu svou smluvní povinnost, řádně a pečlivě prozkoumavši doklady, jak i v předchozích případech se stalo, a nelze mluvíti tu o spoluzavinění žalobkyně. Žalobkyni vzešla škoda nesprávnou výplatou akreditivu na základě vadného duplikátu nákladního listu, když nedostala zboží, ač zaplatila prostřednictvím žalované kupní cenu. Případné zákroky žalobkyně byly by snad od žalované odvrátily škodné následky vzešlé jí z jejího postupu tak, že by si byla po případě mohla vyrovnati svou vlastní škodu započtením z aktivního konta Mořice S-a vedeného u ní, ale žalobkyně k tomu neměla smluvní povinnosti ani jinakého právního závazku. Když tedy zákroků takových neučinila, není to na závadu tomu, by žalovaná jí neručela za škodu jediné jejím zaviněním způsobenou. Ani dohoda žalobkyně s Mořicem S-em ze dne 24. ledna 1929 není překážkou, by se žalobkyně nedomáhala náhrady na žalované. Dohoda se stala mezi žalobkyní a osobou různou od škůdkyně (žalo-

vané) a to ještě podmíněčně, totiž s tím, že Mořic S. odevzdal žalobkyni bankovní záruku 100.000 Kč. Z dohody té nelze usuzovati, že žalobkyně snad schválila postup žalované při výplatě akreditivu, tím méně pak, že by se byla vzdala nároků proti žalované z porušení smlouvy akreditivní. Informace o dohodě té nic takového nepraví a zjištěné okolnosti tomu nikterak nenasvědčují. Neposoudily proto nižší soudy věc po právní stránce správně, zamítнувše žalobu proto, že nelze žalované přičítati zavinění ve smyslu § 1297 obč. zák. a že vina spočívá jediné na žalobkyni.

Čís. 12030.

Pro dávku z majetku a z přírůstku na majetku (zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n.), třebaže byla uložena dočasnému držiteli fideikomisárního jmění, lze zatížit i jmění fideikomisární tak, by jmění to neslo poměrnou část dávky. Navržena-li k vydobytí této dávky exekuce vnuceným vkladem zástavního práva na fideikomisárních nemovitostech, aniž z návrhu plyne, že jde o dávku vypadající na fideikomisární jmění, lze vnucený vklad zástavního práva povolit jen bez újmy práv substitučních čekatelů.

K vydobytí daně pozemkové uložené držiteli fideikomisárního jmění lze povolit vnucený vklad zástavního práva na fideikomisárních nemovitostech jen bez újmy práv substitučních čekatelů.

(Rozh. ze dne 27. října 1932, R I 791/32.)

Soud první stolice povolil státu k vydobytí dávky z majetku a z přírůstku na majetku a daně pozemkové, exekuci vnuceným zřízením zástavního práva na velkostatku O., na němž byla poznamenána svěřenská substituce. Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníka a opatrovníka substituce a nenarozeného potomstva potud, že povolil exekuci vnuceným zřízením zástavního práva bez újmy váznoucích práv substitučních čekatelů. Důvody: Na velkostatku O. jest poznamenána svěřenská substituce. Jest tudíž vlastnické právo nynějšího vlastníka, povinného, časově omezeno, takže má jen právní postavení poživatele (§ 613 obč. zák.). Ježto exekuci má vymáhající strana dosíci uspokojení své pohledávky jen ze jmění dlužníka a exekuce vnuceným vkladem zástavního práva bez dalšího omezení zasáhla i práva svěřenských substitutů, bylo lze povolit navrženou exekuci jen s dodatkem »bez újmy práv substitučních čekatelů«. Názor stížnosti, že na statek zatížený substitučním svazkem lze vésti exekuci jen vnucenou správou nebo vnuceným zřízením práva zástavního, souhlasí-li substituti, není správný, a není správný ani názor stěžovatelův, že exekuce měla býti vůbec zamítnuta (Neumannův komentář k §§ 88, 89 ex. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Dovolací rekurent se brání proti doložce »bez újmy práv substitučních čekatelů«, kterou rekursní soud, omezuje tak exekuci, připojil k povolení exekuce vnuceným zřízením práva zástavního pro dávku